

**KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS M. VALANČIAUS VIEŠOJI
BIBLIOTEKA
ŠUKĖS FILIALAS**

**ŠUKĖS BIBLIOTEKAI – 60
(1954-2014)**

Parengė ir medžiagą surinko
Kretingos rajono savivaldybės
M. Valančiaus viešosios bibliotekos Šukės
filialo vyr. bibliotekininkė A. Kliknienė

**Šukė
2014**

TURINYS

PRATARMĖ.....	3
ŠUKĖS BIBLIOTEKOS KELIAS.....	4
Šukės biblioteka po II pasaulinio karo iki rajono bibliotekų centralizacijos (1950/1976 m.).....	4
Šukės biblioteka nuo Centralizacijos iki Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo (1977-1990 m.)	17
Šukės biblioteka po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo (1991-2014 m.)	21
LITERATŪRA IR ŠALTINIAI.....	28

*Knygos lavina sielą, kelia ir stiprina žmogų,
žadina geriausius troškimus, ugdo protą ir sušildo širdį.*

(V. M. Tekerėjus)

PRATARMĖ

Šukės krašto istorijoje, kuri aprašyta spaudoje ir internete, trūksta žinių apie tai, kaip ir kada įsteigta Šukėje biblioteka, apie joje dirbusius darbuotojus. Taip natūraliai atsirado poreikis rinkti informaciją ir artėjant bibliotekos jubiliejui, užrašyti ją kraštotyros darbe „Šukės bibliotekai – 60“.

Šio kraštotyros darbo tikslas – surinktą informaciją atkurti ir užrašyti Šukės bibliotekos ir joje dirbusių darbuotojų per 60 metų nueitą kelią.

Remiamasi rašytine informacija, Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos leidiniu „Spaudos ir knygos kelias Kretingoje“, K. Sinkevičiaus knyga „Lietuvos TSR bibliotekų istorija“, bibliotekoje dirbusiųjų, bei skaičiusiųjų atsiminimais. Aprašymą papildė bibliotekos archyve saugomi dokumentai ir nuotraukos. Iš šių išvardytų šukelių ir sudėliota Šukės bibliotekos istorija.

Šukės biblioteka aptarnauja Kašučių, Žiogelių, Užparkasių, Genčių-Medsėdžių, Vaineikių, Vaineikių-Medsėdžių, Rubiniškių, Darataičių kaimų gyventojus. Žemėlapyje matome bibliotekos aptarnaujamą teritoriją.¹

¹ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: O. Turauskienė, kraštotyros darbas „Kaimas šiandien“.

ŠUKĖS BIBLIOTEKOS KELIAS

Šukės biblioteka po II pasaulinio karo iki rajono bibliotekų centralizacijos (1950/1976 m.)

Pokario metais bibliotekose buvo skatinama veikla, skleidžianti komunistinių idėjų propagandą, skaitymą ir knygų populiarinimą nustumiant į paraštes. Bibliotekininkai neturėjo savo specialybei reikalingų žinių, jų išsilavinimas dažniausiai buvo nebaigtas vidurinis. Darbuotojų kaita buvo didelė. Darbas viešosiose bibliotekose ir klubuose-skaityklose buvo sudėtingas dėl politinės atmosferos, blogų darbo sąlygų, tinkamų patalpų ir inventoriaus stokos, požiūrio į bibliotekininko profesiją.²

1950 m. viešosios bibliotekos buvo pervadintos į Valstybines masines bibliotekas, Kretingos rajoninei bibliotekai pavedama metodiškai vadovauti tuo metu veikusioms 28 kaimo bibliotekoms.³

Kašučiuose tais pačiais metais rugsėjo pabaigoje Žiogelių ir Pagirių kolūkiai prisijungia prie Kretingos tarybinio ūkio Kašučių skyriaus. Jiems prisijungus sudaromas stambesnis Kašučių kolūkis. Centru tampa Kašučių gyvenvietė. Vadovavo Jurgis Mažutis.⁴

Marija Bendikaitė-Šalnienė buvo pirmoji skaityklos vedėja. M. Bendikaitė-Šalnienė gimė 1927 m. Kašučių kaime. Mokėsi Kašučių aštuonmetėje mokykloje. Marija atsimena, kad jai buvo 23 metai, kai Kašučių kolūkio pirmininkas Jurgis Mažutis pasiūlė jai dirbti skaityklos vedėja. Skaityklai vietos po savo stogu suteikė jos tėvai, Juozas ir Marijana Bendikai. Nuo Darbėnų kelio važiuojant į Kašučius, prie kryžkelės dešinėje kelio pusėje stovėjo Bendikų sodyba, pirmoji Kašučių kaimo sodyba (dabar vadinasi Žiogelių kaimu). Bibliotekai buvo skirtas vienas „*liuosesnis*“ kambarys pietinėje namo pusėje. Pradžioje skaitykla turėjo kelias dešimtis knygų, kurios buvo sudėtos krūvelėmis ant stalo. Pasak M. Bendikaitės-Šalnienės, skaitykloje ji dirbo porą metų, knygas parsiveždavo iš Kretingos bibliotekos, dažnai važiuodavo mokytis į Kretingos CB (Centrinės bibliotekos) seminarus. Žmonės ateidavo paskaityti vietoje, nes knygų buvo nedaug, todėl jų į namus neišduodavo. M. Bendikaitė-Šalnienė pamena, kad skaitytojų gretos buvo negausios, bet turėjo apie dešimt uoliausių skaitytojų, kurie beveik kas dieną ateidavo į biblioteką. Skaitykloje dažnai vyko įvairios vakaronės, šventės, parodos.⁵

² *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p. 58.

³ Ten pat, p. 58.

⁴ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „*Kolūkio istorijos Šukės apylinkėse: 1948-1995*“.

⁵ M. Bendikaitės-Šalnienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

M. Bendikaitė-Šalnienė (iš kairės antra).⁶

Tuo metu Darbėnų pašto laiškanėšiu dirbo Steponas Žilys. Jis mielai pasidalijo atsiminimais, kad nešdamas laiškus ir laikraščius į Kašučius, užsukdavo į skaityklą, esančią Bendikų name ir pristatydavo šiuos laikraščius: „Tiesa“, „Žemaičių tiesa“, „Valstietis“, „Komjaunimo tiesa“, vėliau ir „Stalinietis“.⁷

Skaitykla J. Bendiko name, nuotr. iš asmeninio M. Bendikaitės-Šalnienės albumo, 1970 m.

⁶ M. Bendikaitė-Šalnienė, nuotr. iš asmeninio albumo, 1960 m.

⁷ S. Žilio prisiminimus užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

1952 m. „Kašučių kolūkis“ sujungiamas su „Vaineikių“ kolūkiu. Kolūkis pavadinamas „Gegužės pirmosios“ vardu. Pirmininku išrenkamas M. Trunca. Centru tampa Šukės kaimas, kolūkio valdyba įsikūrė Čyžos dvare. Klubo-skaityklos biblioteka Kašučiuose perkeliama į buvusį P. Vaišvilos dvarą (pastatytas 1935m.), stovintį Šukupio upelio krante. Dvaras per laiką pakeitė daug savininkų, bet vietiniai gyventojai ir šiandien jį mini senųjų dvaro gyventojų Vaišvilų pavarde. Čia po vienu stogu buvo parduotuvė, biblioteka, tuometinio kolūkio pirmininko M. Truncos butas.⁸

1952 m.–1958 m. buvusiamė Vaišvilų dvaro antrame aukšte veikė biblioteka, 2014 m.

Užėjo neramūs laikai. Buržuaziniai nacionalistai ne tik naikino kultūros-švietimo įstaigas, bet ir grasino, terorizavo, luošino bei žudė jų darbuotojus, o neretai – ir jų šeimų narius. Miškuose susibūrusios gaujos, įvairiais būdais kenkė, grasino ir baugino kolūkiečius, ragino nedirbti.⁹ 1950 metais Kašučių kolūkio teritorijoje ant Šukupio kranto nušovė Genčių vandens malūno vedėją Silvestrą Kusą. 1950 metais norėjo nušauti iš mokyklos grįžtantį mokytoją komjaunuolį Algį Kecorių. Buvęs Šukės bibliotekos bibliotekininkas, V. Kliauza, prisiminė, kad tik pokario metais klube-skaitykloje dirbo po du bibliotekininkus, nes taip darbuotojams buvo saugiau, drąsiau.¹⁰

⁸ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Kolūkio istorijos Šukės apylinkėse: 1948-1995“.

⁹ K. Sinkevičius, *Lietuvos TSR bibliotekų istorija*, 1983, p. 153.

¹⁰ V. Kliuzos pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

1953 m. dirbo dvi darbuotojos: Albertina Gailiūtė dirbo skaityklos vedėja ir Irena Pazdrazdytė-Tamošauskienė, kuri buvo bibliotekos vedėjos pareigose.

Bibliotekininkės leisdavo sieninį laikraštį, organizuodavo ir pravedavo kultūrinius renginius, jaunimo vakarus, organizuodavo jaunimui paskaitas, vykdavo garsiniai laikraščių skaitymai, rašė straipsnius spaudai.¹¹

Albertina Gailiūtė ilgai dirbo bibliotekoje, iš pradžių Kašučiuose, vėliau ir į Šukę perkėltoje bibliotekoje. Šukės kaimo ilgametė gyventoja Salomėja Bručkienė Albertiną atsimena ir mini gerais žodžiais: „buvo geraširdė, apsilankiusi pas skaitytojus jų namuose ir pastebėjusi skurdžiai gyvenančius, kitą kartą ateidama atnešdavo laikraščių sienoms išklajuoti.“¹²

A. Gailiūtės straipsnis „Stalinietis“ laikraštyje, 1953 m., Nr.34(238).

¹¹ J. Pazdrazdytės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

¹² S. Bručkienės pasakojimą užrašė A. Kliknienė, 2014 m.

Iš dešinės pirma viršutinėje eilėje – Albertina Gailiūtė, šalia Irena Uosytė.¹³

Irena Pazdradytė–Tamušauskienė po kelių darbo mėnesių perdavė skaityklos vedėjos pareigas Petre Ruikytei –Truncienei.

Petrė Ruikytė –Truncienė, kilusi iš Žiogelių kaimo, Kašučių skaitykloje dirbo nuo 1953 m. iki 1954 m.¹⁴

1951–1965 m. buvo steigiamos naujos valstybinės masinės bibliotekos, bei likviduojamos kaimų klubų-skaityklų bibliotekos ir knygų fondai perduodami į valstybines masines kaimų bibliotekas.¹⁵ Nuo 1954 metų Kašučių biblioteka (1976 m. – pervadinta į Šukės) oficialiai skaičiuoja savo gyvavimo metus. Tais pačiais metais, bibliotekoje pradeda dirbti **Liudas Pazdradis**. L. Pazdradis bibliotekoje dirbo neilgai, vienus metus laiko.¹⁶

1957 m. jungiant klubines įstaigas kartu buvo jungiamos masinės bibliotekos. Jos pasidarė didesnės, galėjo sukaupti daugiau knygų, geriau apsirūpinti kvalifikuotais darbuotojais. Bibliotekos, ypač masinės, siekė, kad knyga neaplenktų nė vieno žmogaus ir patektų į tolimiausius respublikos kampelius. Tam tikslui buvo organizuojamos kilnojamosios bibliotekėlės, knygų išdavimo taškai ir knygnešystė į namus. 1957 metais Lietuvoje prie masinių bibliotekų veikė 3520 kilnojamųjų

¹³ Nuotr. iš Z. Šalnytės-Žilienės asmeninio albumo, apie 1958-1959 m.

¹⁴ L. Paulienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

¹⁵ K. Sinkevičius, *Lietuvos TSR bibliotekų istorija*, 1983, p. 158

¹⁶ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikinimo žurnalo“ įrašas, 1954 m.

bibliotekėlių, o kaimo bibliotekos turėjo knygnešių aktyvistų, kurie nešiojo knygas kolūkių tolimiausių kiemų gyventojams.¹⁷

1958 m. Kašučių bibliotekoje dirbo Irena Uosytė bei Albertina Gailiūtė. Pravedamos skaitytojų konferencijos, literatūriniai vakarai, skaitytojų ataskaitinės konferencijos, vyko knygų platinimas, teminiai vakarai, knygų aptarimai, ruošė ir apipavidalino standus. Biblioteka buvo įsikūrusi Šukės kaime, kolūkio kontoroje, pirmame aukšte, mažame kambarėlyje. Vėliau bibliotekos patalpa buvo perkelta į antrame aukšte įrengtus du kambarius.¹⁸ Šiuo metu namas privatus, jo savininkas Vytautas Pazdrazdis.

Nuo **1958 m.** iki 1961 m. bibliotekininkės pareigose dirbo Irena Uosytė-Narkienė, Albertina Gailiūtė - skaityklos vedėja.

I. Uosytė bibliotekoje. Nuotr. iš Šukės fil. archyvo.

1958-1991 m. buvusiam Čyžo dvare, „Gegužės pirmosios“ kolūkio kontoroje buvo biblioteka.¹⁹

¹⁷ Lietuvos TSR istorija, 4 tomas, 1975 m., p. 339.

¹⁸ I. Uosytės-Narkienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

¹⁹ Nuotr. iš asmeninio I. Uosytės-Narkienės albumo, 1967 m.

Buvęs Čyžo dvaras šiandien, 2014 m.

Irena Uosytė-Narkienė užaugusi Vaineikių kaime, baigusi Darbėnų progimnazijos 8 klases. Irena ilgai dirbo „Gegužės pirmosios“ kolūkio sekretore, vėliau bibliotekininke, kultūros namų direktore. Šiuo metu gyvena Kretingos mieste.²⁰

Šukės kaimo gyventojai²¹ pasidalija šiltais atsiliepimais apie Ireną: ji buvo labai aktyvi, kaip vijurkas, daug renginių paruošė, mokėjo suburti ir sudominti žmones. Irena labai mėgo tautinius šokius ir juos populiarino, subūrė žmones, mokino juos šokti ir pati mėgo šokti. Vėliau I. Uosytė suderinusi du darbus, dirbo ir kultūros namų direktorės pareigose. I. Uosytės dėka surengtos įsimintinos Joninės prie Kašučių ežero. Šventėje šoko tautinius šokius, seserys Gražina ir Regina Grikštaitės organizavo loteriją.

Joninės prie Kašučių ežero. Iš kairės į dešinę stovi: Juozas Bručkus, Liuda Žilytė (Paulienė), Adomas Pazdradis, Regina Grikštaitė (Jašinskienė), Petrė Rūtytė (Mazalienė), Juozas Žilys, Irena Šimkutė (Pazdradzienė), Kazimieras Pazdradis, Gražina Grikštaitė (Viskontienė), Steponas Jonušas, Valė Baužytė (Liebienė, Einikienė), Alfonsas Juška, Albinas Venckus (jo porininkė - Irena Uosytė, nuotraukoje nėra).²²

²⁰ I. Uosytės-Narkienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

²¹ L. Paulienės ir I. Pazdradzienės prisiminimus užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

²² Nuotr. iš asmeninio I. Pazdradzienės albumo, 1958 m.

Salomėja Bručkienė papasakojo, kaip bibliotekos ir kultūros namų darbuotojai surengdavo šokius rinkimų išvakarėse. Ateidavo labai daug žmonių ir šokdavo, linksmindavosi iki aušros. Ryte didelis būrys šokėjų spaudavosi narčiau agitpunkto durų, visi skubėjo kuo greičiau išbalsuoti ir eiti namo.²³

1961 metais bibliotekininkės pareigas perėmė **Elena Tamošauskaitė-Kirvienė**. Elena prižiūrėjo knygas ir spaudą neilgai, apie metus laiko. Į darbą ateidavo pėsčiomis iš Genčų kaimo. Iš darbo išėjo, nes nusprendė skirti visą savo laiką mokymuisi, vėliau išsikėlė gyventi į Skuodo rajoną, sulaukus 40 metų, jos gyvybę pasiglemžė liga.²⁴

*E. Tamošauskaitė –Kirvienė.*²⁵

1962 m. liepos mėn. 6 d. „Patikrinimo žurnale“ įrašas byloja, apie Šukės bibliotekoje esantį naują vedėją **G. Rudnicką**. Žurnale rašoma, kad „Rudnickas sugeba dirbti bibliotekoje, yra 391 skaitytojai, turi 3 kilnojamas bibliotekėles, fondai sutvarkyti, vaizdinė agitacija – aktuali“.²⁶

1962 m. knygų fondą keliems mėnesiams globoti perėmė **Vanda Bumblytė-Venckuvienė**, kol buvo paskirtas naujas darbuotojas. Vanda gimusi 1942 metais, kilusi iš Šilutės krašto, Šukės kaime labiau žinoma kaip kultūros namų vedėja, subūrusi šokių, bei dramos ratelius.²⁷

²³ S. Bručkienės atsiminimus užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

²⁴ J. Pazdradzytės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014.

²⁵ Nuotr. iš Elenos draugės J. Pazdradzytės albumo.

²⁶ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1962 m.

²⁷ L. Paulienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

Monika Dvarionaitė-Venckienė-Baužienė Šukės bibliotekoje dirbo 1962-1963 m., 1970-1972 m. ir 1977-1978 m. laikotarpiais.

*Monika Dvarionaitė-Venckienė-Baužienė.*²⁸

Monika Dvarionaitė-Venckienė-Baužienė gimusi 1941 m., mokėsi Salantuose ir baigė 10 klasių, vėliau Šilutėje – 11-tą klasę. Išsilavinimas vidurinis. Pradirbusi bibliotekoje metus (1962-1963 m.) išėjo iš darbo, ištekėjo ir įsidarbino Šukės kultūros namų direktore. 1970 metais Monika grįžo į bibliotekininkės pareigas, dirbo du metus. Šiandien ji prisimena, kad, kai ji dirbo bibliotekininke, bibliotekos patalpos buvo kolūkio kontoros antrame aukšte. Bibliotekoje vyko vakaronės, vakarai su įvairiomis programomis, knygų parodėles, proginių datų minėjimai, bibliografinės apžvalgos. Veikli bibliotekininkė subūrė apie 30 saviveiklininkų, pastatė spektaklius. Monika labiausiai didžiuojasi šiais spektakliais: lietuvių liaudies pasaka „*Meškos trobelė*“, D. Urnevičiūtės „*Vadink mane motina*“.²⁹

„Patikrinimo žurnalo“ įrašas atskleidžia, kad nuo **1963 m.** bibliotekos vedėja dirbo **Gražina Grikštaitė**. Gražina Šukės bibliotekoje dirbo metus laiko.³⁰ G. Grikštaitė netrukus susituokė su Romu Viskontu. 1964 metais pakeitė darbovietę, vėliau išsikėlė kitur gyventi.³¹

²⁸ Nuotr. iš asmeninio M. Baužienės albumo.

²⁹ M. Baužienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

³⁰ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1963 m.

³¹ D. Anusaitės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

Valdemaras Povilaitis bibliotekoje dirbo 1 metus, 1964 metais. V. Povilaitis 1946 metais gimė ir augo Panevėžyje, vėliau Joniškio rajone. Į Kretingos rajoną atsikėlė, kai jo tėtį paskyrė Kašūčių aštuonmetės mokyklos direktoriumi. Klaipėdoje baigė 11-ą klasę. Grįžo į Kašūčius, dirbo mokykloje, klube. Subūrė dramos būrelį, statė spektaklius, vaidino, važiavo rodyti į kitus kaimus. Po metų išėjo tarnauti į armiją. Grįžęs įstojo į Šiaulių pedagoginį institutą. Dabar V. Povilaitis gyvena Kretingoje, yra žinomas kaip ilgametis Kretingos E. Radžiaus teatro aktorius, pedagogas, šaulys, parlamento gynėjas, apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu.³²

*Valdemaras Povilaitis.*³³

1965-1970 m. bibliotekos vedėjas - **Vaclovas Kliauza**. Vaclovas Kliauza, gimęs 1933 m., yra baigęs Klaipėdos Žemės ūkio technikumą, bei muzikos mokyklos 3 klases. 1964 m. persikėlė su žmona (mokytoja) į Šukės kaimą. Dirbo Kašūčiuose esančioje Genčių Medsėdžių mokykloje, vėliau pervadinta - Genčių mokykla. Padidėjus šeimynai, 1970 m. išsikėlė į Grūšlaukės kaimą, ten 1 metus dirbo brigadininku. Už metų persikėlė į Plungės raj. Žadvainių kaimą, čia gyveno 9 metus, dirbo 0,5 etato mokytoju, kultūros namų meno vadovu, vėliau ir direktoriumi. Paskui sulaukė pasiūlymo dirbti Plungės „Socialistinio kelio“ kolūkio kultūros namų meno vadovu. Čia dirbo iki pensijos.

Nuo 1965 m. rugsėjo Vaclovas pradėjo dirbti bibliotekoje. Jam buvo skirtas 1 etatas. Penktadieniai buvo skirti knygnešystei į namus. Prisidėdavo knygų pilną kuprinę ir traukdavo pėstute per aplinkinius kaimus. Vieną penktadienį į vieną pusę, sekantį penktadienį į kitą. V. Kliauza pasidalijo prisiminimais apie 1966 metais Darbėnuose vykusį apylinkių festivalį. Darbėnų apylinkės kaimams kvietimas buvo įteiktas iš anksto, kolūkio pirmininkas įpareigojo Vaclovą suburti sportininkų būrelį ir treniruotis, ruošti varžyboms. V. Kliauza giros kilnojimo varžybose užėmė 2 vietą, šukiškis Tadas Stoncelis – 1 vietą.

³² B. Naujokaitienė. Iš *Kretingos personalijų žinynas*.

³³ Ten pat.

*Vaclovas Kliauza.*³⁴

*Iš kairės: svarmenį kelia Tadas Stoncelis, antras stovi V. Kliauza*³⁵

V. Kliauza atsiminė, kad knygas tuomet bibliotekai atsiųsdavo paštu – siuntiniuose. Kolūkio pirmininku dirbo Ranga, jo pavedimu suruošdavo šventėms meninę programą: spalio, gegužės minėtinioms datoms, ataskaitiniams susirinkimams. Turėjo subūręs chorą, jį lankydavo apie 12 asmenų, ir dar suspėdavo šokuose pagroti akordeonu. Bibliotekoje veikė dramos ratelis, V. Kliauzai iš savo pastatytų spektaklių labiausiai įsiminė: K. Sajos „Šeškai“, J. Grušo „Nenuorama žmona“.³⁶

³⁴ Nuotr. iš asmeninio V. Kliauzos albumo.

³⁵ Ten pat.

³⁶V. Kliauzos pasakojimą užrašė A. Kliknienė, 2014 m.

1969 m. „Šukės gaunamų raštų bylos“ liudija, kad vasaros darbo valandos bibliotekose buvo nuo 13.00 iki 21.00 valandos.³⁷

1969 m. fragmentas iš Šukės fil. archyvo, 2014 m.

1970 m. liepos 21 d. po 7 metų pertraukos į Šukės bibliotekininkės pareigas grįžta **Monika Dvarionaitė-Venckienė- Baužienė**, dirbo kelis metus.

1972 m. gegužę bibliotekos knygų fondas perduodamas **Elenai Motvydienei**.

Elena Montvydienė.³⁸

E. Montvydienė gimė 1941 m. Telsių rajone, Medinių kaime. Baigė 8 klases, vėliau įgijo spec. vidurinį išsilavinimą. Įstojo į Kretingos Ž.Ū. Technikumą. Po mokslų, paskyrimas nukreipė Eleną

³⁷ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės fil. archyvas: „Šukės gaunamų raštų bylų“ įrašas, 1963 m.

³⁸ Nuotr. iš asmeninio E. Montvydienės albumo.

dirbti į Tauragės rajoną, buvo lauko brigadininke, fermos vedėja. Ten gyveno apie du metus, išsikėlė į Kretingos rajono Laukžemės kaimą. Vėliau persikėlė į Žiogelius ir įsidarbino bibliotekoje. Elena atsimena, kad daug knygų nešdavo į namus, ruošdavo šventes, atmintinų datų minėjimus. Bibliotekos vedėja dirbo 5 metus, vėliau perėjo dirbti į Šukės kultūros skyriaus vedėjos pareigas, už 10-ties metų buvo paskirta meno vadove, sukūrė ansamblį „Šukė“. Nuo 1979 m. gyvena prie Žibininkų esančiame Užpelkių kaime.³⁹

1973 metais bibliotekoje iš viso esama 3857 knygos.⁴⁰

1976 metais biblioteka pervadinta iš Kašučių į Šukės biblioteką.

Jau 1976 m. rajono masinėse bibliotekose prasidėjo parengiamieji darbai, nes ruošiasi bibliotekų centralizacijai. Buvo šiek tiek pagerinta materialinė kaimo bibliotekų bazė, peržiūrimi ir tvarkomi knygų fondai.⁴¹

³⁹ E. Montvydienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

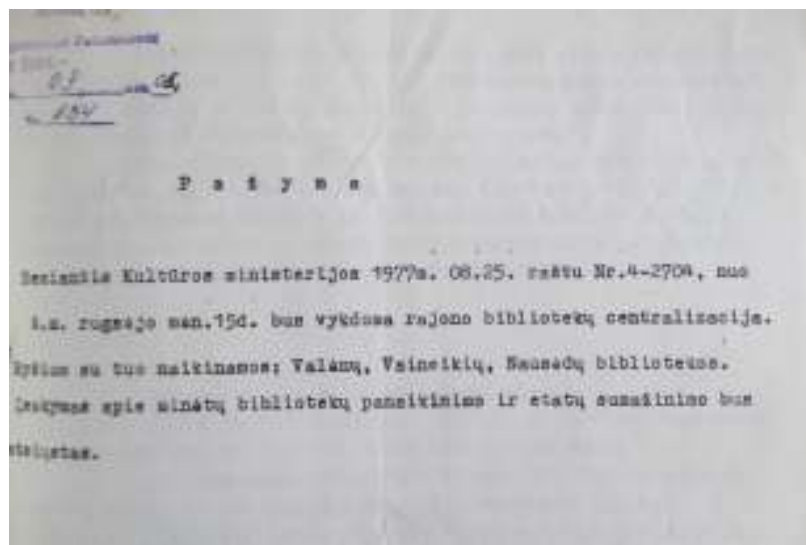
⁴⁰ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės fil. archyvas: 1973 m. veiklos ataskaita.

⁴¹ *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p. 68.

Šukės biblioteka nuo Centralizacijos iki Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo (1977-1990 m.)

1977 m. įvykdyta rajono masinių bibliotekų centralizacija. Kretingos rajone sukurta centralizuota bibliotekų sistema, kuriai vadovavo rajono centrinė biblioteka – ji tapo bibliotekų metodiniu centru.

Prasidėjus bibliotekų centralizacijai, buvo uždarytos 5 neperspektyvios kaimo bibliotekos, viena iš jų Vaineikių kaime. Numatyta šio mikrorajono gyventojus aptarnauti kilnojamosiose bibliotekėlėse ir knygnešystės dienomis, pristatant knygas skaitytojams į namus.⁴²

1977 m. pažymos fragmentas iš Šukės fil. archyvo, 2014 m.

1977 m. pabaigoje buvo performuotas visas Kretingos rajono bibliotekų tinklas, įkurta Kretingos rajono Centrinė biblioteka su 33 filialais. Susikūrusios Centrinės bibliotekos sistemos veikla buvo reglamentuota 1975 m. TSRS Kultūros ministerijos patvirtintu nutarimu „Apie valstybinių masinių bibliotekų centralizaciją“, pagal kurią visos rajoninės bibliotekos, sujungtos į vieną tinklą, turėjo tapti viena universalia biblioteka su vieningu spaudinių fondu, vieningais etatais ir sąmata, vieningu administraciniu ūkiniu vadovavimu. Centrinė biblioteka tapo savarankiška juridine įstaiga, atsakinga už viso rajono bibliotekų darbuotojų priėmimą ir atleidimą. Kaimo bibliotekos filialai nei juridinio nei finansinio savarankiškumo nebeturėjo. Kretingos Centrinės bibliotekos filialų lėšos buvo centralizuotos tik iš dalies, nes dalį lėšų, skirtų kaimo bibliotekų materialiniam aprūpinimui, tvarkė apylinkių tarybos. 1989 m. pabaigoje, reformavus Kretingos rajono savivaldybės Kultūros skyrių, Kretingos Centrinės bibliotekos finansų administravimas

⁴² *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p. 68.

perduodamas Centrinei bibliotekai. Apylinkių savivaldybės vėl tapo atsakingos už kaimo bibliotekų materialinį aprūpinimą.⁴³

1977 m. į Šukės biblioteką grįžo dirbti Monika Venckienė.

1977 m. spalio mėn. centralizavus Kretingos rajono bibliotekų tinklą, Centrinėje bibliotekoje įkuriamas Komplektavimo skyrius. Jis tapo atsakingas už kuriamą Centrinės bibliotekos sistemos vieningą spaudinių fondą, planingą naujų leidinių įsigijimą, fondo spragų išaiškinimą, trūkstamų leidinių papildymą bei nurašymą. Visi kaimo filialų fondai buvo perduoti Centrinei bibliotekai. Nuo 1978 m. periodinių leidinių užsakymai pradėti derinti su kiekvienu kaimo filialu atskirai.⁴⁴

1978 m. kovo mėnesį prižiūrėti Šukės bibliotekos knygas perėmė Ieva Šimkuvienė. Ieva Šimkuvienė gimė 1954 metais, išsilavinimas spec. vidurinis (pedagoginis). Ievos kelionė šiame pasaulyje jau pasibaigė.⁴⁵

Perdavimo-priėmimo AKTAS

1978 m. [illegible]

Šukės bibliotekos filialo [illegible] / Šimkuvienė Ieva

Knygos pavadinimas	Klasė	Kvota	Kaina
Vainikaukos	8	19,40	115,20
Sateltoje diis	1	151	151,-

1978 m. perdavimo-priėmimo akto įrašo fragmentas, iš Šukės fil. archyvo.

1978 metais biblioteka perkelta į kitas, mažesnes patalpas Čyžo g. Nr.3. Balandžio 30 dieną biblioteka atvėrė duris skaitytojams. „Patikrinimo žurnalo“ įrašas atskleidžia, kad knygas į namus padeda nešti 25 knygnešiai. Biblioteka turi Vaineikiuose knygų išdavimo punktą.⁴⁶

⁴³ *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p. 69.

⁴⁴ *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p. 68.

⁴⁵ V. Ruikienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

⁴⁶ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1978 m.

Šiame name Čyžo gatvėje, 1978-1988 m. veikė biblioteka, 2014 m.

1979 metais rugpjūčio mėnesį bibliotekoje pradėjo dirbti nauja bibliotekos vedėja, specialistė **Jovita Ruzgailytė-Lotienė** (g. 1959 m., Lotienė), baigusi Vilniaus kultūros mokyklą, išsilavinimas spec. vidurinis (bibliotekinis). Dabartinė jos gyvenamoji vieta – Vydmantai.

1980 metais Vaineikiuose knygų išdavimo punktas uždarytas, visi leidiniai atiduoti Šukės bibliotekai.⁴⁷

Per metus laiko, **1983-1984 m.**, pasikeitė dvi darbuotojos: **Jovita Kinderytė, Dalia Bručkutė-Vilimienė**.

1984 metų pabaigoje bibliotekos vedėjos pareigose paskirta **Aleksandra Kusienė**. Aleksandra Kusienė gimusi 1956 metais, išsilavinimas spec. vidurinis, įgijusi buhalterės profesiją. Bibliotekos „Patikrinimo žurnalo“ 1985 m. birželio 27 dieną įrašas byloja, kad bibliotekoje atliktas remontas, patalpos iš 2 kambarių.⁴⁸

*J. Kartavičienė, 1985 m.*⁵⁰

Nuo 1986 metų sausio mėnesio biblioteka turi naują darbuotoją - **Janiną Kartavičienę**. J. Kartavičienė gimusi 1961m., baigusi Klaipėdos proftechnikos mokyklą, įgijusi siuvėjos specialybę. Janina knygas prižiūrėjo trumpai, nes išėjo motinystės atostogų. 1988 metais grįžo į darbą ir bibliotekininkės pareigas ėjo metus laiko. Vėliau išėjo iš darbo, augino vaikus.⁴⁹

⁴⁷ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1980 m.

⁴⁸ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1984 m.

⁴⁹ J. Kartavičienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

⁵⁰ Nuotr.. iš asmeninio J. Kartavičienės albumo.

1986 metų rugpjūčio mėnesį į motinystės atostogas išėjusią Janiną Kartavičienę pakeičia **Karolina Jonušienė**, gimusi 1961 m., išsilavinimas - vidurinis. Šiuo metu gyvena Šukėje ir dirba J. Kalniaus medienos apdirbimo gamybinėje įmonėje.⁵¹

Nuo 1987 m. atsisakyta penkmetinių darbo planų ir darbas organizuojamas tik remiantis metiniais planais.⁵²

Nuo 1988 m. iki šių dienų biblioteka yra buvusiam Šukės pradinės mokyklos pastate, 2014 m.

1988 m. po ilgalaikių atostogų bibliotekos turtu sugrįžo rūpintis **Janina Kartavičienė**. Tais pačiais metais Šukės biblioteka persikelia į buvusio vaikų darželio patalpą, esančią Šukės pradinės mokyklos pastate. 2005 m. atliktas kapitalinis remontas, įrengtas atskiras įėjimas. Tame pačiame pastate veikia Kretingos rajono kultūros centro Šukės skyrius ir Šukės pradinė mokykla. Šukės biblioteka aptarnavo 12 aplinkinių kaimų gyventojus.⁵³

Per trumpą laiką pasikeičia dvi darbuotojos: **1989 m.** - Indra Matuliauskaitė, **1990 m.** - **Alma Vaičekauskytė**. Informacijos apie jas nepavyko rasti.

⁵¹ K. Jonušienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

⁵² *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p.77.

⁵³ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: O. Turauskienė, kraštotyros darbas „Kaimas šiandien“, 2004 m.

Šukės biblioteka po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo (1991-2014 m.)

1991 metais darbuotojų kaita nutrūksta, perėmus fondą **Onai Turauskienei**. O. Turauskienė gimusi 1951 metais, baigusi Klaipėdos Ž.Ū. Technikumą, įgijo agronomo specialybę, išsilavinimas - spec. vidurinis, gyvena Šukės kaime. Ji bibliotekoje daug dirbo su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais. Jau ir pati nepamena, kiek per daugelį metų buvo suorganizuota teminių piešimo konkursų, išaiškinta geriausių skaitytojų, surengtų knygų, piešinių parodų. Biblioteka pamini religines ir valstybines šventes.

Onos Turauskienės didelis nuopelnas – surinkti ir aprašyti aplinkinių kaimų metraščiai, kaimų istorijos, legendos, senųjų gyventojų atsiminimai.

Ona Turauskienė, 2008 m.⁵⁴

1997 metais keitėsi Kretingos rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos pavadinimas – jai suteiktas Motiejaus Valančiaus vardas.⁵⁵

2002 metais Šukės bibliotekos mikrorajone gyvena 632 gyventojai. Bibliotekoje skaitė 237 skaitytojai. Iš to skaičiaus 163 suaugę ir 74 vaikai. Sumažėjo skaitytojų vaikų. Per metus išduota 7753 spaudinių. Per metus gauta 363 spaudiniai. Knygų gauta 154. Bibliotekoje vyksta įvairūs renginiai. Minimos valstybinės šventės, ruošiamos parodėlės. Biblioteka bendradarbiauja ir daugumą renginių ruošia kartu su Šukės pradine mokykla ir Šukės kultūros skyriumi. Bibliotekoje veikia vaikų piešimo būrelis.⁵⁶

⁵⁴ Nuotr. iš O. Turauskienės asmeninio albumo.

⁵⁵ *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*, 2010, p.86.

⁵⁶ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 2002 m. veiklos ataskaita.

2005 metais atliktas kapitalinis remontas, įrengtas atskiras įėjimas.⁵⁷

Nuo **2011 m.** bibliotekoje įsteigtas Viešasis interneto prieigos taškas (VIPT) su dvejomis kompiuterizuotomis darbo vietomis, padidėjo atliekamų funkcijų apimtis, iškilo naujų uždavinių. Darbuotojui skirtame kompiuteryje įdiegta LIBIS ir pradėtas dokumentų fondo rekatologavimas.

Pagrindinė bibliotekos veikla nukreipiama į aptarnaujamo mikrorajono gyventojų informacinių poreikių tenkinimą, skaitytojų ir vartotojų bibliografinį raštingumą.⁵⁸ Nuo 2009 m. Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos direktore dirba Birutė Karčiauskienė.

2011 m. Šukės knygų fondą perėmė - **Judita Jurgutytė**. J. Jurgutytė gimusi 1987 metais, 2009 metais baigė KU pagrindinių universitetinių romanų filologijos studijų programą ir jai suteikti filologijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis bei vertėjo profesinė kvalifikacija.

Šukės bibliotekoje Judita dirbo pusantrų metų. Skaitytojai iki šiol prisimena jos nuoširdų darbą su suaugusiais ir vaikais. Judita Jurgutytė pabaigė suvesti knygas į LIBIS programą. Organizavo popietes, šventes, veikė piešimo būrelis.⁵⁹

Nuo 2013 m. Šukės biblioteka dirba su skaitytojų aptarnavimo programa (SAP).

2013 m. gegužės mėnesį Juditą Jurgutytę pakeičia **Asta Kliknienė**.

Asta Kliknienė su filialo lankytojais, 2014 m.

Asta Kliknienė gimė 1977 m. Telšiuose. 2012 metais baigė Žemaitijos kolegijos Telšių fakultetą ir įgijo Socialinio darbuotojo profesinę kvalifikaciją. Bibliotekoje dirba antrus metus. Šalia kasdienio darbo – fondo tvarkymo, informacijos teikimo, bibliotekos dokumentų tvarkymo ir pildymo, bendravimo su skaitytojais, vyksta kultūrinis švietimas. Čia veikia vieša prieiga prie

⁵⁷ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 2005 m. veiklos ataskaita.

⁵⁸ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 2011 m. veiklos ataskaita.

⁵⁹ V. Ruikienės pasakojimą užrašė Asta Kliknienė, 2014 m.

interneto, gyventojams organizuojamos įvairios parodos, popietės ir kt. Biblioteka su bendruomene, kaimo kultūros centru kasmet organizuoja įvairius renginius, kartu švenčia tradicines šventes. Į vasaros šventę susirenka ir aplinkinių kaimų gyventojai. 2013 m. parengtas projektas „Šukės bibliotekai - 60“. 2014 metais jo įgyvendinimas sėkmingai eina į pabaigą.

Bibliotekoje vyko garsiniai knygų skaitymai, viktorinos, žaidimų popietės. Prasidėjus mokslo metams Šukės bibliotekoje buvo surengta viktorina „Ar moku kalbėti tėvų tarme?“, kuri buvo skirta Tarmių metams paminėti. Renginio metu buvo suorganizuota senovinių daiktų paroda „Ėš senolių truobos...“. Skambant žemaitiškai liaudiškai muzikai visi rinkosi į biblioteką pakalbėti apie tarmes, prisiminti jų ypatumus. Viktorinos metu vaikai parodė savo gebėjimus spręsti įvairias užduotis: sugrupuoti tarmiškus ir bendrinės kalbos žodžius, spėlioti žemaitiškas mįsles, žaisti šaradas, įvardyti parodoje esančių senovinių daiktų paskirtį buityje. Apie parodoje esančių daiktų paskirtį, kokius darbus žmonės su jais dirbdavo, visiems susirinkusiems papasakojo Šukės skyriaus kultūros vedėja Violeta Ruikienė. Dalyviams įteikti viktorinos metu surinkti taškai – „cukierkos“. Viktorinos organizatorė ir vedėja Šukės bibliotekos vyr. bibliotekininkė Asta Kliknienė palinkėjo popietės dalyviams kalbėti, puoselėti bei didžiūotis savo tėvų ir senolių paveldėta žemaičių tarme. Šukės biblioteka šia viktorina siekė, kad būtų puoselėjama savo krašto tarmė, ir perduodama iš kartos į kartą.

Viktorina „Ar moku kalbėti tėvų tarme“, 2013 m.

Šukės skyriaus Violetos Ruikienės, bei bibliotekos vyr. bibliotekininkės Astos Kliknienės sumanymas pradėjo gražią tradiciją: per Užgavėnes aplankyti senus, neįgalius kaimo gyventojus jų namuose.

Užgavėnės Šukės kaime, 2014 m.

Kasmet švenčiama Tarptautinė vaikų gynimo diena, 2014 m.

Susitikimas su Šv. Pranciškaus Asyžiečio vienuolyno broliu Evaldu Daruliu OFM, 2014 m.

Vaikai tikrai nepamirš kasmet švenčiamos Atvelykio šventės, 2014 m.

Vaikų rankdarbių paroda „Su kraite margučių, atskuba Velykų zuikučiai“

Šią vasarą bibliotekoje darbuotojai spaudos ir knygų rūšiavime padėjo Darbėnų gimnazijos mokiniai – Gileta Ruikytė, Samanta Žebrauskytė, Aistė Liaučytė, Justinas Jakumas.

Bibliotekoje teikiamos paslaugos:

- Spaudinių išdavimas į namus ir vietoje;
- Atsakymas į bibliografines užklausas;
- TBA paslaugos;
- Knygnešystė (spaudiniai į namus neįgaliems ir senyvo amžiaus vartotojams);
- Darbas kompiuteriu;
- Internetas;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas, nuskaitymas (skenavimas).

Bibliotekos spaudinių fondas po Nepriklausomybės atkūrimo (1991-2013 m).⁶⁰

Metai	1993	1997	2001	2005	2009	2013
Spaudinių fondas	7487	7705	7533	8072	8533	7142

Minimu laikotarpiu bibliotekos dokumentų fondas papildomas.⁶¹

Metai	1993	1998	2003	2008	2013
Spaudinių gavimas	110	150	310	219	109

2013 m. gruodžio mėn. 31 d. duomenimis prenumeruojami 17 pavadinimų periodiniai leidiniai: „Lietuvos rytas“, „Pajūrio naujienos“, „Švyturys“, „Ūkininko patarėjas“, „Žalioji pasaulis“, „Atgimimas“, „Artuma“, „Kultūros barai“, „Sodo spalvos“, „Mano namai“, „Stilius“, „Žmonės“, „Tv. Antena“, „Šeimininkė“, „Luka“, „Panelė“, „Mano ūkis“.

Bibliotekos vartotojų, lankytojų ir išduoties rodikliai per dvidešimt metų pateikti lentelėje.⁶²

Metai	Vartotojų skaičius	Apsilankymo skaičius	Dokumentų išduotis (fiz. vnt.)
1993	197	1348	2578
1997	246	2207	5649
2002	237	2708	7753
2007	181	2176	6240
2012	132	3220	5296

Bibliotekos kraštyros fondą sudaro knygos, periodika, nuotraukos, t.y. dokumentai, kurie turiniu susiję su Šukės kraštu. Kraštyros fonde saugomi kraštyros darbai „Kaimas šiandien“, „Šukės bibliotekos mikrorajono skaitytojų prisiminimai apie senovę“, „Šukės kaimo istorija“, „Legendos ir padavimai apie Kretingos rajono įžymias vietas“, „Darbėnų seniūnijos architektūros, dailės, gamtos, archeologijos paminklai“, „Kolūkio istorijos Šukės apylinkėse: 1948-1995“, „Kašučių

⁶⁰ Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 1991-2013 m. veiklos ataskaitos.

⁶¹ Ten pat.

⁶² Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 1993-2012 m. veiklos ataskaitos.

kolūkio istorija“, „Grįžtu į vaikystę – tą didelę žemę, iš kurios mes visi kilę: Šukės darželio metraštis 1985–1991 m.“; tęsiamas kraštotyros aplanko „Bibliotekos metraštis“ pildymas; kaupiami straipsniai apie Šukės kraštą ir jo žmones.

Vyksta bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas. Kasmet atsakoma vidutiniškai per 60 užklausų. Bibliotekoje turima galimybė pasiūlyti vartotojams pasinaudoti EBSCO duomenų baze. Šiuo metu Šukės bibliotekoje yra 73 interneto lankytojai. Bibliotekoje galima ne tik nemokamai naudotis internetu, bet ir išmokti juo naudotis. Taip pat galima per internetinę bankininkystę sumokėti mokesčius, užsiregistruoti pas gydytojus, bendrauti su artimaisiais per elektroninį paštą, skype pagalba, bendrauti socialiniuose tinklalapiuose.

Nuo 2014 metų pradžios suteiktos teisės skaitytojams rezervuoti (užsakyti) leidinius. Informacinės technologijos, vykstantys renginiai, padeda populiarinant biblioteką visuomenės tarpe. Šiandien biblioteka - tai informacijos ir kultūros centras, vieta bendrauti, savišvietai, laisvalaikio praleidimui, gyvenvietės kraštotyrinės veiklos centras, suteikianti galimybes atrasti, sužinoti, išmokti.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. GAILIŪTĖ, A. „Gegužės pirmosios“ kolūkyje. *Stalinietis*, 1953, balandžio 23, p. 3.
2. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 2002 m., 2005 m., 2009 m. veiklos ataskaitos.
3. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Kolūkio istorijos Šukės apylinkėse: 1948-1995“.
4. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: O. Turauskienė, kraštotyros darbas „Kaimas šiandien“, 2004 m.
5. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1980 m.
6. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1984 m.
7. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Patikrinimo žurnalo“ įrašas, 1978 m.
8. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: „Šukės gaunamų raštų bylų“ įrašas, 1963 m.
9. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 1991-2013 m. veiklos ataskaitos.
10. Kretingos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šukės filialo archyvas: 1973 m. veiklos ataskaita.
11. *Lietuvos TSR istorija*. Vilnius, 1975, t. 4, (364 p.).
12. NAUJOKAITIENĖ, B. Valdemaras Povilaitis. Iš *Kretingos personalijų žinynas* [interaktyvus]. Kretinga: Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka, 2007 [žiūrėta 2014 m. rugsėjo 8 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.kretvb.lt/lt/krastotyra/personaliju-zinynas/44-kretingos-personaliju-zinynas/699>>.
13. SINKEVIČIUS K. *Lietuvos TSR bibliotekų istorija*. V., 1983, (256 p.).
14. *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*. Kl., 2010, (107 p.).

Šukės bibliotekai – 60 / parengė Asta Kliknienė; Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus VB.
– Šukė, 2014. – 29 lap.: nuotr. – spausdinta kompiuteriu.

ŠUKĖS BIBLIOTEKAI – 60

Projektą finansavo Kretingos rajono savivaldybė

Projektą rengė, medžiagą rinko ir apipavidalino Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos Šukės filialo vyr. bibliotekininkė Asta Kliknienė.